

СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

У сучасному світі, де технології стрімко розвиваються, а інформація та знання стають ключовими ресурсами, інтелектуально-інформаційна економіка формує нові підходи до управління підприємствами, що робить актуальним вивчення її сутності та особливостей для забезпечення економічної ефективності в умовах глобальної конкуренції та цифрової трансформації.

Інтелектуально-інформаційна економіка є новим етапом розвитку, який вимагає від компанії адаптації для забезпечення економічної ефективності. Це економічна система, в якій ключову роль відіграють інтелектуальний капітал, що включає знання, вміння, досвід працівників, а також інформаційні технології. Така економіка базується на створенні, обробці, зберіганні та поширенні інформації. Дослідження останніх років зазначають, що значна частина ВВП у такій економіці формується завдяки діяльності, пов'язаній з інформацією.

Ця економічна модель має низку особливостей. По-перше, зростає значення нематеріальних активів, таких як патенти, бренди чи унікальні технології, які часто вище за цінністю, ніж фізичні ресурси. По-друге, швидкий розвиток інформаційних технологій змушує компанії постійно адаптуватися до нових умов, впроваджуючи сучасні інструменти, такі як big-data чи штучний інтелект. Глобалізація відкриває доступ до світових ринків завдяки відсутності кордонів для інформації, але посилює конкуренцію. Успіх у таких умовах залежить від здатності генерувати нові ідеї та впроваджувати інновації, що вимагає інвестицій у знання та креативність. Стає необхідністю постійне навчання працівників, оскільки кваліфіковані кадри є основою для підтримки конкурентних переваг. Крім того, цифрова трансформація змінює бізнес-процеси, роблячи автоматизацію та цифрові платформи стандартом для підвищення ефективності.

Для успішного існування в інтелектуально-інформаційній економіці підприємствам потрібно зосередитися на кількох ключових аспектах: інвестиції в інтелектуальний капітал, (зокрема в розвиток працівників і створення нових знань, що є критично важливим); впровадження інформаційних технологій (що дозволить оптимізувати процеси та приймати обґрунтовані рішення на основі даних); створення культури інновацій (яка сприятиме генерації нових ідей); захист інтелектуальної власності (адже в умовах відкритості інформації зростають ризики втрати конкурентних переваг); розробка стратегій управління знаннями (допомагає систематизувати та ефективно використовувати інтелектуальні ресурси компанії).

Нова економіка несе і нові виклики. Співпраця та обмін знаннями можуть значно прискорити інноваційні процеси, дозволяючи підприємствам швидше адаптуватися до змін, проте надмірна відкритість може призвести до витоку комерційно важливої інформації, що загрожує конкурентоспроможності. На нашу думку, компанії повинні розробляти стратегії, які поєднують переваги відкритої співпраці з надійними механізмами захисту даних. Наприклад, створення партнерських екосистем із чіткими правилами обміну інформації може стати ефективним рішенням. Такий підхід дозволяє використовувати глобальні знання, мінімізуючи ризики.

Інтелектуально-інформаційна економіка відкриває перед підприємствами нові можливості, але водночас ставить серйозні виклики. Розуміння її сутності та особливостей є необхідною умовою для розробки стратегій, які забезпечать економічну ефективність. Компанії, які зможуть адаптуватися до цих умов, інвестуючи в знання, технології та інновації, отримають значні конкурентні переваги. Водночас, ігнорування цих змін може призвести до втрати ринкових позицій. Таким чином, управління в інтелектуально-інформаційній економіці вимагає комплексного підходу, що поєднує технологічні, організаційні та стратегічні рішення для досягнення сталого розвитку.

Список літератури

1. Зінченко О.А., Даріюш П., Зінченко Д.С. Інформаційна економіка: концепція, сутність та розвиток. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2019. №16. С. 3–13
2. Клименко І.С., Тарануха О.М., Журавель О.В. Інтелектуальний капітал і ринок інтелектуальної власності в умовах інформаційної економіки: проблеми ідентифікації та оцінки. Економіка та держава. 2021. №5. С. 38–43